

Erdőtörvény, vagyonkezelés, közjólét

Évzáró beszélgetés Bitay Márton Őrs államtitkárral

A Földművelésügyi Minisztérium bő egy évvel ezelőtt vette át az állami erdőgazdaságok tulajdonosi joggyakorlásából eredő szakmai irányítási feladatokat. Ebből az alkalmából is beszélgettünk Bitay Márton Őrssel, az állami földekért felelős államtitkárral, áttekintve az elmúlt időszak fontosabb ágazati aktualitásait.

– *Államtitkár Úr! A Földművelésügyi Minisztériumban az Ön felelősségi körébe tartozik az erdészeti ágazat, köztük az állami erdőgazdaságok irányítása. Melyek az elmúlt év tapasztalatai az ágazat működése terén?*

– Az állami erdőgazdaságok magas színvonalon ellátják mindazon feladatokat, amelyeket a jogszabályok, vagy a tulajdonosi elvárások tartalmaznak. Nagyon komoly értéket gondolnak, beleértve mindannyiunk egyik legkedveltebb kikapcsolódási formáját, a természetjárás feltételeinek biztosítását. Az utóbbi öt évben több mint 12 milliárd forint értékben sikerült közjóléti beruházásokat fejleszteni, ami jól mutatja az elkötelezettségünket a társadalmi funkció erősítése iránt.

Megemlíthetném akár az építészeti szakmai díjat nyert galyatetői kilátót, vagy a rengeteg megújult turistaútvonalat, kilátót, erdei szálláshelyet, ökoturisztikai központot, egészen az erdeinkben lévő útszéli keresztutak felújításáig. Többletfunkcióval rendelkező, igényes és korszerű szolgáltatást nyújtó fejlesztéseket hajtottunk végre, a hazai turistaútvonal-hálózat – köztük kiemelten az Országos Kék Kör – megújítása és bővítése kapcsán.

Az erdész kollégáknak mindemellett természetesen el kell végezniük a mindennapi gazdálkodással kapcsolatos szakmai feladatokat, erdőfelújításokat, karbantartásokat, kitermeléseket. Hála Istennek egyre jobban terjednek a korszerű erdőkezelési módok, módszerek, eszközök, gondoljunk csak a folyamatos erdőborítás szemléletmódjának egyre szélesebb körű terjedésére, az erdész szakmán és a gyakorlaton belül. Összességében elmondható, hogy az erdész kollégák nagyon sok munkát végeztek el idén is.

A fenti eredményektől függetlenül végig kell gondolnunk, hogy melyek

azok a területek, amelyekben jobban kell teljesítenünk, jobban kell dolgozunk, és ezt az értékes munkát, hogyan tudjuk majd a jövőben jobban láttatni.

Fontos megjegyezni, hogy az erdészársadalmat becsületes társadalmi rétegnek ismertem meg. Az erdészszakmai közösséget jómagam az első helyre teszem a természetvédők táborában. A magyarországi erdészeknél senki nem tesz többet ennek a csodálatos hazai erdőállománynak a fenntartásáért. A vadgazdálkodás terén is világszínvonalú, magas minőségű munkát végeznek. Elégedett vagyok a szakmai munkájukkal, és minden becsületes erdészért és erdőgazdaságért kiállunk a jövőben is.

– *Az éwertékeléshez kapcsolódva nem kerülhet meg az az aktuális téma, hogy az állami erdőgazdálkodást a közelmúltban számos támadás érte. Ön is tapasztalja a sajtóban megjelent visszasságokat az állami cégek működésében?*

– Veszélyes dolog a sajtóban megjelent állításokat úgy értékelni, hogy sok esetben a hivatalos (leírt) anyagot még nem is láttam. Ahogy figyelem, rengeteg félreértés kapott szárnyra a médián keresztül. Jól érezhető, hogy az újságírók által leírt kritikák jelentős része mögött alapvető információhiány húzódik meg. Mindezek ellenére nem tartanám ésszerű lépésnek egyfajta „sündisznó” testtartás felvételét, érdemesebb talán végiggondoljuk saját magunk, miben, hogyan van értelme változtatni. Azon

pedig végképp el kell gondolkozni, hogy a becsületesség látszatát is legalább annyira vigyáznunk kell, mint magát a becsületesség tényét. Hangsúlyozom minden becsületes erdészért és minden becsületes erdőgazdaságért kiállok!

Ha azonban úgy tesszük fel a kérdést, hogy tudunk-e még jobban dolgozni, akkor arra egyértelműen az a válaszom: tudunk! A célok meghatározásánál fontos tisztában lennünk a pillanatnyi helyzettel. 2010 előtt ezek a társaságok töredékét sem végezték el annak a közjóléti feladatnak, amit most folyamatosan végeznek. Van olyan erdőgazdaság, amelyiknek az árbevétele 2009-ben alig maradt el az idén várható évvzársai adatoktól, miközben a nyeresége közel tízszeresére ugrott. Mindezt úgy, hogy közben közel tízszeresét fordították közjóléti kiadásra az öt évvel ezelőttihez képest, ráadásul majdnem száz fővel többnek adnak állandó munkát. Szóval alaposan végig kell nézni a számokat, mielőtt végleges konzekvenciákat akarunk levonni, az általánosítástól pedig végképp mindenkit óva intenek.

Miután miniszterelnök úr megbízott az állami erdőgazdaságok irányításával, én mindenkihez elmentem és személyesen végigjártam az összes céget. Ezek után végignéztam a szakemberek segítségével a cégportfólió számait, idén pedig minden cég vezetőségével, egyesével újra leültem. A havi rendszerességgel megtartott vezérigazgatói ér-

tekezteken pedig igyekszünk kijelölni a működési irányokat. Egy szó, mint száz, nem vitatom, tudunk hova fejlődni, amiben szerintem partnereink az erdészetek.

Biztos vagyok benne, hogy komoly értékválasztás, és célirányválasztás előtt állunk. Világosan el kell választani a közjóléti funkciókat a gazdasági funkcióktól. Míg a közjólétnél bármilyen természetvédelmi, szociális vagy más emocionális szempontnak teret lehet adni, addig a gazdaságinál ezeket felesleges belekeverni. Aminek a profittermelés a lényege, ott a maximális profitot kell kihajtani, az összes többinél jöhetnek az egyéb szempontok. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy minden közjóléti funkciónak van költsége, amit a gazdasági funkción kell megtermelni. Egyszerűnek, már-már túlságosan is egyszerűnek tűnnek ezek a gondolatok, mégis borzasztóan nehéz ezekben a döntésekben előrelépést elérni.

– *Ha megengedi, visszatérnék még az Állami Számvevőszék jelentéséhez, amely konkrét javaslatok megfogalmazását várja az érintett erdőgazdaságoktól, melyek központi eleme a vagyongazdálkodási szerződések kérdése. Lát megoldást ezen a régóta „függőben lévő” területen?*

– Szakmailag nem egy megoldhatatlan feladat végleges vagyongazdálkodási szerződéseket kötni. Néhány fontos döntést pár nappal ezelőtt meghozott Fazekas Sándor miniszter úr, ezután 2-3 hónapon belül meg lehet kötni ezeket a szerződéseket. Egyszer viszont arra is választ kell találnunk, hogy mi a konkrét elvárásunk a cégcsoporttól, mit gondolunk a gazdasági/társadalmi szerepüktől. Ez a döntés alapjaiban tudja befolyásolni a most megkötésre kerülő vagyongazdálkodási szerződések hosszú távú sorsát.

Az erdőgazdaságokkal kapcsolatos jelenlegi vita arról szól, tud-e a mostani rendszer még jobban működni a jövőben. Minden erdőgazdaság profitot termel, miközben több milliárd forintnyi közjóléti beruházást hajt végre és miközben a mindennapi működést biztosítja, megküzdve olyan súlyos természeti károkkal is, mint a tavalyi jégkár.

Kicsit az erdész társadalom szemüvegén keresztül értelmezve a világot nem arról van szó, hogy most nagyon rossz helyzetben vagyunk, amiből végre valami jót kell csinálni, hanem van egy jó kiindulási alap, és el kell gondolkodni, hogyan tudunk még jobbat csinálni belőle. És ez nagyon nagy különbség. A kérdés az, hogy lehet-e még

fejlődni tovább a működés hatékonysága terén.

– *Tovább lépve, az állami és magán-erdők esetében is fontos kérdés az erdő-törvény módosítása. Hogy balad a munka ezen a területen?*

– Nem előzmények nélküli feladatról van szó, hiszen 2012 óta napirenden forog ez a kérdés, azóta egyeztetés folyik a törvényről. Úgy látom, hogy a tavaszi ülészakban az országgyűlés elé lehet majd terjeszteni. Január környékén szeretném elindítani a társadalmi vitát. Ehhez kapcsolódva a FEHOVA kiállításon terveznék egy szakmai konferenciát, ahol alaposan körbejárva a kérdést, a tavaszi időszakra elkészülhet egy gondosan kimunkált törvényjavaslat. Ha a társadalmi vita nem hoz felszínre újraértelmezési problémákat, akkor ez tartható ütemnek.

Nagy előny, hogy a vadgazdálkodási törvény megalkotásának folyamatával szemben, az erdő-törvény esetében nincsenek alapvető koncepcionális kérdések. Egy jól előkészített, szakmai szervezetek által három éve tárgyalt jogszabálytervezetről beszélünk.

Inkább szakmán kívüli heves vitákra számítok, elsősorban a „sötétzöld” természetvédelmi szervezetek oldaláról. Itt kanyarodnék vissza a beszélgetésünk elejére, ahol leszögeztem, hogy az erdész egyben a legeredményesebb természetvédő is. Ezzel szemben sokan úgy gondolják, hogy csak egyfajta természetvédelem van, az, amit ők képviselnek. Úgy látom, hogy a társadalmi vita során erről az oldalról születnek majd olyan javaslatok, amelyek komoly vitákat fognak szülni.

– *Korábban határozottan megfogalmazott jogalkotói cél volt a törvényalkotás terén, a természetvédelmi szabályozás és az erdő-törvény közötti harmonizáció. Hogy látja, van erre reális lehetőség a fentiek fényében?*

– Mindenképpen szükség lenne rá. Az erdőterületeink jelentős része valamilyen fokú védettségi kategóriába esik, melynek jelentős kihatása van a gazdálkodásra, az erdőkezelésre. Nem lehet megkerülni, hogy a hazai természetvédelemmel ne alkossunk koherens egységet. Személy szerint sajnálom, hogy azt az elképzelésemet, mely szerint a vadgazdálkodási, az erdőgazdálkodási és a természetvédelmi törvényeket együtt tárgyalja az országgyűlés, a természetvédelmi szakma nem támogatta.

– *Számos szakmai kérdést érintettünk már a beszélgetés során a jövővel kapcsolatban. Vannak-e még ezeken kívül*

a következő évben olyan feladatok, amelyeket kiemelten fontosnak tekint?

– 2016 véleményem szerint elsősorban az erdő-törvényről fog szólni, hiszen remélhetőleg olyan horderejű szakmai változásokat fog tartalmazni, amelyek nagy lendületet adhatnak ennek a területnek is. A közjóléti fejlesztések terén tovább szeretnénk erősíteni, olyan valós társadalmi igények kielégítésével, amelyekre eddig nem találtunk megoldást. Gondolok itt a biciklis vagy a lovas turizmus fejlesztésére. Nem biztos, hogy a sokadik kilátóépítés lesz a követendő irányvonal, inkább innovatívabb, interaktívabb, egyedi fejlesztési ötletekre lesz szükség a jövőben.

– *Az Országos Erdészeti Egyesület alapításának 150. évfordulóját ünnepli. Miben látja egy ilyen patinás múlttal rendelkező ágazati civil szervezet szerepét a következő években?*

– A 150 év önmagáért beszél, tiszteletet parancsoló és mindenképpen méltatásra érdemes állapot. Egyértelmű üzenete, hogy az erdésztársadalom összetartó, még a viharvert 20. századi magyar történelem sem tudta a legfőbb eremlyeszervezetüket elsodorni. Ha az egyesület könyvtárában az első erdőrendtartás iratait kézbe veszi az ember, akkor könnyen ráérez: az OEE mögött nagy múlt, komoly jelen és dicsőséges jövő állhat. Számítok a kormányzati munka kialakítása során mindarra a hatalmas szakmai tudásmennyiségre, ami mindmáig – a jubiláló szakmai szervezetnek is köszönhetően – összegyűlt az Egyesület „tudáskamrájában”. Másfél évszázad egy működő egyesület életében hatalmas időtáv, kuriózum. Ugyanakkor óvatosságra int minket az a tény, hogy az Egyesület életkora még mindig csak egy darab vágasfordulóval ér fel bizonyos fafajok tekintetében. Azaz óriási figyelmet kell szentelni ennek a munkának, mert olyan feladatokat hajt végre, ahol egy rossz döntésnek akár évszázadnyi távolságból fogjuk csak látni a kárát.

Nagyon fontos az OEE léte, jelenléte, és nagyon jó, hogy ebben a szervezetben van aktivitás és van lendület. Kiemelten fontos szerepet töltenek be – akár a szakmai kiadványaik, akár a rendezvényeik segítségével – a magyar erdésztársadalom összefogásában. Olyan eremlyeszervezet, amely alá minden ágazati résztvevő beáll, akkor is, ha szakmai elveik, esetleg üzleti érdekeik nem minden esetben azonosak. Nagyon kíváncsian várom a jubileumi év eseményeit – köztük a tervezett erdélyi vándorgyűlést.

– *Köszönöm a beszélgetést!*

Nagy László